

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Dariny Ličkovej a JUDr. Kataríny Pramukovej, v právnej veci žalobcu **R. R.**, bytom P., zastúpeného advokátom J. R., K., proti žalovanému **M., N.**, zastúpeného advokátom J. K., N., **o zaplatenie 52.057,74 Eur (1,568.291,50 Sk)**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 12. septembra 2006, č. k. 24 Cb 123/99-332, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre z 12. septembra 2006, č. k. 24 Cb 123/99-332 **s a p o t v r d z u j e .**

Žalovaný **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi na účet zástupcu 6 246,56 Eur náhrady trov dovolacieho konania.

Žalobcovi sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom vyhovel žalobe a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1,568.291,50 Sk istiny s 19% úrokom zo sumy 588.317,90 Sk od 21. decembra 1997 až do zaplataenia, zo sumy 176.682,10 Sk od 21. januára 1998 až do zaplataenia, zo sumy 223.824 Sk od 21. februára 1998 až do zaplataenia, zo sumy 140.000,-- Sk od 21. apríla 1998 až do zaplataenia, zo sumy 155.000,-- Sk od 21. mája 1998 až do zaplataenia, zo sumy 134.733,70 Sk od 21. júna 1998 až do zaplataenia a zo sumy 149.733,80 Sk od 21. júla 1998 až do zaplataenia a sumu 232.436,-- Sk náhrady trov konania.

Rozhodol tak s odôvodnením, že zodpovednosť za porušenie záväzku zabezpečeného zmluvnou pokutou má charakter objektívnej zodpovednosti, ktorej sa nemožno zbaviť ani ak by bolo preukázané, že porušenie tohto záväzku spôsobila okolnosť vylučujúca zodpovednosť podľa § 374 Obchodného zákonníka. Zmluvné strany sa však od tejto koncepcie zodpovednosti za porušenie zmluvnou pokutou zabezpečeného záväzku odchýlili. V zmluve si dohodli zodpovednosť subjektívnu, vyžadujúcu zavinenie zhotoviteľa, čo bolo v súlade so zákonom, lebo ustanovenie § 300 Obchodného zákonníka nepatrí v zmysle § 263 ods.1 Obchodného zákonníka medzi kogentné ustanovenia Obchodného zákonníka, od ktorých sa nemožno odchýliť. V zmysle dohody o zmluvnej pokute je žalovaný ako objednávateľ povinný preukázať zavinenie žalobcu - zhotoviteľa za omeškanie so zhotovením diela. Žalovaný však neprodukoval jednoznačné dôkazy, ktoré by túto skutočnosť preukázali. Ním predložené nepriame dôkazy spochybnilo vyjadrenie I. S., zo 4. augusta 1997, ktoré za hlavnú príčinu deštrukcie objektov, majúce za následok omeškanie žalobcu s ukončením diela, považuje vytrvalé dažde veľkej intenzity, ktoré spôsobili zvýšenie hladiny spodnej vody a tým pokles únosnosti podlažia. Z uvedených dôvodov súd nepovažoval žalovaným za preukázané, že mu vznikol nárok na zaplataenie zmluvnej pokuty a teda, že jej započítaním žalobcom uplatnená pohľadávka, zanikla.

Preto vyhovel žalobe, tak ako je to uvedené vo výroku rozhodnutia.

Na odvolanie žalovaného odvolací súd vec preskúmal a rozsudkom zo 4. októbra 2007, č. k. 6 Obo 100/07-363 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 224.061,-- Sk náhrady trov konania.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že pohľadávka žalobcu predstavuje zaplatenie dlhu vzniknutého nezaplatením časti poskytnutého dodávateľského úveru na financovanie časti 1. Stavby na základe zmluvy o dielo z 9. februára 1996, č. X. a pohľadávka žalovaného predstavuje zmluvnú pokutu, ktorá bola zmluvne dohodnutá pre prípad omeškania žalobcu s ukončením stavby. Zmluvná pokuta zabezpečovala len prípad omeškania zhotoviteľa, spôsobeného jeho vlastnou vinou. Odvolací súd argumentoval vykonaním dostatočného dokazovania súdom prvého stupňa ohľadom zistenia, či omeškanie žalobcu s ukončením diela bolo spôsobené jeho vlastnou vinou alebo poškodením diela zvýšením spodných vôd v mesiaci júl 1997. Odvolací súd považoval za nesprávny názor súdu prvého stupňa, že žalovanému nevzniklo právo na zaplatenie zmluvnej pokuty a z toho dôvodu ani nezanikla uplatnená pohľadávka vzájomným započítaním. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa pochybil, keď z dôkazov produkovaných účastníkmi konania, si vybral len odborný posudok, ktorý si dal vypracovať žalobca. Pritom nechal bez povšimnutia záznamy v stavebnom denníku stavby, stanovisko S. o vodnom stave na Váhu v mesiaci júl 1997 a zápisy z preberacieho konania stavby „Č. Š.“ (predmetnej stavby). Ďalej uviedol, že zo zápisov v stavebnom denníku predmetnej stavby nevyplýva nič, čo by nasvedčovalo poškodeniu stavby v mesiaci júl 1997, v dôsledku vysokej hladiny spodných vôd v dôsledku „storočnej vody“, čo tvrdí žalobca. Pritom predmetné zápisy robil pracovník žalobcu. Zo stavebného denníka vyplýva opak a to, že práce na stavbe prebiehali bez akéhokoľvek narušenia. Zhotoviteľ – žalobca, v tom čase ani žiadnym iným listinným dôkazom nepreukázal, že upozorňoval žalovaného na poškodenie diela, v dôsledku storočnej vody a že z tohto dôvodu budú práce ukončené oneskorene. Žalobca sa preto dostal do omeškania vlastnou vinou a tým žalovanému vzniklo právo na zaplatenie zmluvnej pokuty v zmysle dohody obsiahnutej v dodatku č. X. zmluvy o dielo. Výšku zmluvnej pokuty žalobca nenamietal. Odvolací súd vyhodnotil, že započítaním vzájomným pohľadávok uplatnená pohľadávka zanikla, preto žalobu zamietol.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací uznesením z 31. marca 2010, sp. zn. 1 Obdo V 11/08 zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sa stotožnil v názorom dovolateľa a dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vyhodnotil ako nesprávny. Súhlasí s názorom dovolateľa, že žalovaný nemal právo započítať podľa § 580 Občianskeho zákonníka svoju

pohľadávku proti pohľadávke žalobcu, pretože žalovanému nevznikla pohľadávka z titulu zmluvnej pokuty, keďže žalobca nebol v omeškaní vlastnou vinou. V prvostupňovom konaní bolo produkované dostatočné množstvo dôkazov preukazujúcich, že k omeškaniu zhotoviteľa (žalobcu) došlo z objektívnych príčin, nie vlastnou vinou. Dovolací súd ďalej uviedol, že odvolací súd nerešpektoval skutkové zistenia vyplývajúce z odborného posudku I. S., ako relevantný dôkaz, o ktorý opieral svoje rozhodnutie súd prvého stupňa. Je toho názoru, že váha tohto dôkazu spočíva zvlášť v tom, že uvedený posudok bol vypracovaný v období, keď bolo dielo ešte otvorené (nezasypané). Keďže súd prvého stupňa odborný posudok ako dôkaz akceptoval, ale odvolací nie, vychádzal odvolací súd pri svojom rozhodovaní z iného skutkového základu ako súd prvého stupňa bez toho, aby postupoval v zmysle § 213 ods. 3 O. s. p. a dokazovanie zopakoval, prípadne doplnil, alebo aby si vykonaním ďalších dôkazov zadovážil dostatočný podklad pre svoje vlastné skutkové zistenia.

Odvolací súd potom ako mu dovolacím súdom bola vec vrátená na ďalšie konanie, viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 243d ods. 1 O. s. p.), vysloveným v zrušujúcom rozhodnutí, odvolanie žalovaného znovu prejednal.

Dovolací súd v rozhodnutí uviedol, že žalovaný nemal právo započítať podľa § 580 Občianskeho zákonníka svoju pohľadávku proti pohľadávke žalobcu, pretože žalovanému nevznikla pohľadávka z titulu zmluvnej pokuty, keďže žalobca nebol v omeškaní vlastnou vinou. Ďalej uviedol, že v prvostupňovom konaní bolo produkované dostatočné množstvo dôkazov, preukazujúcich, že k omeškaniu zhotoviteľa (žalobcu) došlo z objektívnych príčin (v dôsledku živeľnej udalosti ako vis maior), nie jeho vlastnou vinou.

Skutočnosť, že uplatnená pohľadávka nebola žalovaným spochybňovaná čo do dôvodu a výšky, bránil sa len zánikom pohľadávky formou vzájomného zápočtu, na čo podľa názoru dovolacieho súdu žalovaný nemal právo, odvolací súd vyhodnotil, že žalovanému povinnosť zaplatiť uplatnenú pohľadávku spolu s úrokmi z omeškania naďalej trvá.

Odvolací súd preto napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi uplatnenú pohľadávku podľa ustanovenia § 219 O. s. p. potvrdil.

V dovolacom a odvolacom konaní úspešný žalobca má právo na náhradu trov dovolacieho a odvolacieho konania (§ 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a s § 243d ods. 1

O. s. p.). V dovolacom konaní žalobcovi vznikli trovy zaplacením súdneho poplatku za dovolanie v sume 188 184,-- Sk (6 246,56 Eur), preto mu odvolací súd tieto trovy priznal. V odvolacom konaní si žalobca žiadne trovy nevyčísľil a odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 22. júla 2010

JUDr. Anna Marková, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková